

LEHDISTÖTIEDOTE nro 147/25

Luxemburgissa 25.11.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-713/23 | Wojewoda Mazowiecki

Unionin kansalaisuus: jäsenvaltio on velvollinen tunnustamaan kahden samaa sukupuolta olevan unionin kansalaisen avioliiton, jonka he ovat solmineet laillisesti toisessa jäsenvaltiossa, jossa he ovat käyttäneet liikkumis- ja oleskeluvapauttaan

Kaksi Saksassa avioitunutta Puolan kansalaista hakevat avioliittotodistuksensa transkriointia Puolan väestörekisteriin avioliittonsa tunnustamiseksi Puolassa. Toimivaltaiset viranomaiset ovat kieltäytyneet tästä sillä perusteella, ettei Puolan oikeudessa sallita avioliittoa samaa sukupuolta olevien henkilöiden välillä. Kansallinen tuomioistuin on kysynyt asiasta unionin tuomioistuimelta, joka katsoo, että kahden unionin kansalaisen toisessa jäsenvaltiossa, jossa he ovat käyttäneet liikkumis- ja oleskeluvapauttaan, laillisesti solmiman avioliiton tunnustamisen epääminen on vastoin unionin oikeutta, sillä se loukkaa kyseistä vapautta sekä oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen. Jäsenvaltiot ovat siis velvollisia tunnustamaan unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttämistä varten aviosäädyn, joka on saatu laillisesti toisessa jäsenvaltiossa. Unionin tuomioistuin korostaa kuitenkin, ettei tämä velvollisuus edellytä samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisen avioliiton ottamista käyttöön kansallisessa oikeudessa. Lisäksi jäsenvaltioilla on harkintavaltaa valita tällaisen avioliiton tunnustamistavat. Kun jäsenvaltio päättää säätää yhdestä ainoasta tavasta tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa solmitut avioliitot, kuten avioliittotodistuksen transkriboinnista väestörekisteriin, sen on kuitenkin sovellettava tätä tapaa myös samaa sukupuolta olevien henkilöiden välisiin avioliittoihin.

Vuonna 2018 kaksi Saksassa oleskelevaa Puolan kansalaista, joista toinen on myös Saksan kansalainen, avioituivat Berliinissä. He haluavat matkustaa Puolaan ja oleskella siellä avioparina, joten he ovat hakenneet Saksassa laaditun avioliittotodistuksen transkriointia¹ Puolan väestörekisteriin avioliittonsa tunnustamiseksi Puolassa. Hakemus on hylätty sillä perusteella, ettei Puolan oikeudessa sallita avioliittoa samaa sukupuolta olevien henkilöiden välillä. Niinpä kyseisen avioliittotodistuksen transkriointi loukkaisi Puolan oikeusjärjestyksessä vahvistettuja perusperiaatteita.

Aviopuolisot ovat riitauttaneet kyseisen hylkäämisen. Asiaa käsittelevä Puolan ylin hallintotuomioistuin on pyytänyt siitä ennakkoratkaisua unionin tuomioistuimelta. Se tiedustelee, sopiiko kansallinen säännöstö, jossa ei mahdollisteta samaa sukupuolta olevien henkilöiden toisessa jäsenvaltiossa solmiman avioliiton tunnustamista eikä tätä varten kyseisen avioliittotodistuksen transkriointia väestörekisteriin, yhteen unionin oikeuden² kanssa.

Unionin tuomioistuin muistuttaa, että vaikka avioliittosäännöt kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan, niiden on tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava unionin oikeutta. Kyseessä olevilla puolisoilla on kuitenkin Euroopan unionin kansalaisina vapaus liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella ja oikeus viettää normaalia perhe-elämää kyseistä vapautta käyttäessään ja palatessaan alkuperäjäsenvaltioon. Erityisesti on niin, että **rakentaessaan perhe-elämää vastaanottavassa jäsenvaltiossa, muun muassa avioliiton vaikutuksesta, heidän on oltava varmoja siitä, että he voivat jatkaa perhe-elämäänsä palatessaan alkuperäjäsenvaltioon.**

Kieltäytyminen tunnustamasta kahden samaa sukupuolta olevan unionin kansalaisen avioliittoa, jonka he ovat

laillisesti solmineet toisessa jäsenvaltiossa, jossa he ovat käyttäneet liikkumis- ja oleskeluvapauttaan, voi aiheuttaa vakavaa haittaa hallinnollisesti, työelämässä ja yksityiselämässä ja pakottaa aviopuolisot elämään naimattomina alkuperäjäsenvaltiossaan.

Siksi **unionin tuomioistuin pitää kyseistä kieltäytymistä unionin oikeuden vastaisena**. Se loukkaa paitsi liikkumis- ja oleskeluvapautta myös yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskevaa perusoikeutta³.

Unionin tuomioistuimen mukaan **tunnustamisvelvollisuus** ei loukkaa kansallista identiteettiä eikä uhkaa puolisoiden alkuperäjäsenvaltion yleistä järjestystä. Se nimittäin **ei merkitse, että kyseisen valtion olisi mahdollistettava kahden samaa sukupuolta olevan henkilön välinen avioliitto kansallisessa oikeudessaan**.

Lisäksi **jäsenvaltioilla on harkintavaltaa valita tällaisen avioliiton tunnustamistavat**, sillä ulkomaisen avioliittotodistuksen transkriointi on vain yksi mahdollinen tapa. Unionin tuomioistuin korostaa kuitenkin, että nämä tavat eivät saa tehdä kyseistä tunnustamista mahdottomaksi tai kohtuuttoman vaikeaksi eivätkä syrjiä samaa sukupuolta olevia pareja heidän seksuaalisen suuntautumisensa perusteella, mistä on kyse silloin, kun kansallisessa oikeudessa ei säädetä näille pareille vastaavaa tunnustamistapaa kuin vastakkaista sukupuolta oleville pareille.

On siis niin, että **koska transkriointi on ainoa Puolan oikeudessa säädetty keino**, jolla hallintoviranomaiset voivat tosiasiallisesti tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa solmitun avioliiton, **Puola on velvollinen soveltamaan sitä erotuksetta** avioliittoihin samaa sukupuolta olevien henkilöiden välillä ja avioliittoihin vastakkaista sukupuolta olevien henkilöiden välillä.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Ulkomaisen väestörekisteriasiakirjan transkrioinnissa on kyse tämän asiakirjan sisällön tarkasta ja sananmukaisesta siirtämisestä Puolan väestörekisteriin. Siten transkriointi synnyttää puolalaisen väestörekisteriasiakirjan, joka irtaantuu alkuperäisestä asiakirjasta ja jolla on vastaava todistusvoima kuin Puolassa laadituilla väestörekisteriasiakirjoilla.

² SEUT 20 artikla ja SEUT 21 artiklan 1 kohta, luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklan ja 21 artiklan 1 kohdan valossa.

³ Tällä perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistetulla oikeudella on sama merkitys ja sama ulottuvuus kuin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 8 artiklassa taatulla oikeudella. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin viittaa erityisesti asiassa Przybyszewska ym. v. Puola 12.12.2023 annettuun tuomioon, jossa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi, että Puola oli jättänyt noudattamatta positiivista velvollisuuttaan ottaa käyttöön oikeudellinen kehys, joka mahdollistaa samaa sukupuolta olevien parien tunnustamisen ja suojelun.